

ANDREEA
RĂSUCEANU

Vântul, duhul,
suflarea

roman

POLIROM
2023

Cuprins

Iolanda	7
M.	145
Mihalachi.	273

M.

M-au așezat pe masa de inox a cărei răceală mi se pare că o simt și acum. Două mâini mici și calde, feminine m-au ridicat întâi, spre neonul apărat de o mască metalică, apoi aproape că m-au trântit pe o masă aflată în încăpere. Masa se afla în dreptul unei ferestre înalte, cu rama albă, elegantă a clădirilor de altădată. Dacă mi-aș fi putut ridica un pic capul, aș fi zărit vizavi clădirea cenușie, pătrătoasă a Teatrului Național. Se vedea, decupat de două mici hublouri de sticlă îngălbenită, cerul gri, umed, jos. Toată tristețea zilei de sfârșit de noiembrie a intrat în încăpere și-abia atunci am început să plâng. Era un fel de urlet disperat, neașteptat, care le-a înfiorat chiar și pe asistente. Să-l punem puțin lângă mamă, a zis una dintre ele, pregătindu-se să mă ia în brațe. Dar pe mamă o duceau deja înapoi spre salon, pe un pat cu roțile, însoțită de o infirmieră care îi ținea ridicată cât mai sus perfuzia gălbuie. Cel puțin asta e varianta ta a poveștii. Atunci asistenta și-a scos mănușile de cauciuc alb, s-a spălat cu apa înghețată de la chiuvetă și a zis dă-mi-l mie, îl țin eu, și m-a lipit de ea, de uniforma albă, mi-a mângâiat pielea brațelor cu degetele reci.

Câteva zile n-ai vrut să mă vezi. Singurătatea patului alb nu era mai mică decât cea din sala

de nașteri, sterilă, metalică, rece ca gheața. Începuse să ningă și nu dăduseră căldură încă, era frig în tot spitalul și pe sub tocăria șubredă intra uneori câte un firicel de zăpadă albă, ca un praf sclipitor. Toată noaptea vântul izbea în ferestre, făcându-le să zăngănească puternic, de parcă stăteau să se spargă sub presiunea vârtejurilor înghețate. Pe holurile îmbrăcate în faianță albă, infirmierelor le ieșeau aburi din gură, ca niște fuioare care le duceau cuvintele dintr-o parte în alta. Frigul a intrat în mine, l-am simțit toată viața, frigul din *acea noapte*. În lumea vastă și rece a salonului de prematuri (neonatalogie-prematuri, scria pe ușa albă, cu cerneală neagră, sub o etichetă de plastic gros, transparent) nu se auzea nimic, decât șuierul iernii de-afară, uneori scârțâitul obosit al troleului 92, care mergea în Balta Albă. Și zgomotul propriei inimi, care avea să mi se oprească de două ori în timpul vieții, atunci am auzit-o bătând pierită, o mișcare abia perceptibilă undeva în adâncurile de carne, țesuturi și oase încă moi. Zgomotul ăla m-a salvat poate, mi-a dat iluzia unui ritm, împiedicându-mă să cad înapoi în întuneric și nemișcare, în cadența lui au trecut primele zile.

Primele amintiri cu tine sunt de când am început școala. Înainte de asta ești o absență, un gol decupat în fotogramele din mintea mea, majoritatea din curtea galbenă de la C., cu Tamara învârtindu-se în praful curții și umbra lui Constantin undeva în fundal, pe o bancă de lemn aproape acoperită de niște crini imperiali uriași, mult mai înalți ca mine.

De fapt, suntem mereu înapoi acolo, în salonul neonatalogie-prematuri de la spitalul Colțea,

aripa dinspre Teatrul Național. Nu plecăm niciodată din locurile în care am fost cândva.

* * *

Niciodată n-am alergat așa. Am alergat cu picioarele, cu mâinile, cu ochii. Cu nasul, cu buzele, fiecare centimetru pătrat din pielea mea alerga. Șoseaua era o limbă lungă, cenușie, umedă din loc în loc, din care lumina chioară a câte unui felinar tăia fâșii mai subțiri sau mai groase. Câteodată, pe porțiunea de pământ alburiu dintre șosea și câmpul înecat în întuneric stătea câte o vulpe mică, moartă. Am numărat cinci, șapte, zece vulpi moarte. Unele erau fâșii lungi de blană bej-arămie, altele șomoioage de piele, gheare, colți. Din unele ieșeau mațele amestecate între ele ca un bulgăre de carne roșie-vânăată. Le vedeam și mă gândeam la ea. Îmi imaginam contactul violent cu botul nepăsător al mașinii, animalul care țâșnise de undeva din întuneric, privirea adormită, plină de regret doar pentru o fracțiune de secundă a șoferului. Corpul care ateriza moale, ca o cârpă, lent, pe bucata de carosabil unde poate avea să-l acopere zăpada peste câteva săptămâni. Ochii galbeni stinși pentru totdeauna, în care sclipea uneori o lumină slabă, a lunii, a unui felinar, sau poate venea de undeva din interior. Se apropia noiembrie, luna noastră, luna care ne unea. Așa era luna asta, definitiv legată de vulpile moarte pe care, deși mă oripilau, nu le-am visat niciodată.

Să mergem să vedem gara lui Constantin, a zis. N-a zis gara de la C., cum spunea de obicei când venea vorba despre asta. Nici casa de la C.

Am mers la Galați, ca să facem pe urmă drumul de acolo la Bârlad, pe linia celor douăzeci de halte construite între cele două orașe. Printre care și gara lui Constantin. A douăzecea.

Îi simțeam mirosul de transpirație amestecat cu parfum, îi auzeam respirația înecată. Și deodată au început să apară vulpile. Se înșirau de-a lungul șanțului din dreapta, de parcă toate vizuinile erau undeva în câmpul cu rare denivelări și tufișuri unde s-ar fi putut ascunde un animal. Pe urmă am citit că vulpile își fac un fel de borte în pământ, se ascund acolo, ca un ghem perfect lipit de fundul gropii. Toate moarte așa, pe partea dreaptă a carosabilului, disciplinat, cât era de lung drumul până la Galați. Doar forma era diferită. Am urmărit-o cu coada ochiului să văd dacă le observase. Nu cred, se uita la cerul care undeva, la linia orizontului, se prăvălea în valuri de ceață peste câmp. M-am întrebat cum de putea să nu le vadă, să nu înțeleagă că vulpile alea erau ea. Eram noi. Era istoria lungă și tristă a vieții noastre comune.

Așa că m-am dat jos din mașină și am luat-o la fugă. Aproape se întunecase sau alergasem eu în întâmpinarea întunericului, când m-am întors să mă uit în urmă, mașina se vedea ca un punct îndepărtat, lângă el era un punct și mai mic, probabil ea, care coborâse de pe locul din dreapta și mă căuta cu privirea. Am scos aparatul de fotografiat din jurul gâtului și am început să caut mogâldetele de pe marginea șoselei, din unele nu rămăsese mai mult decât o urmă de blană cenușie, cât un șobolan, altele erau aproape intacte. Am fotografiat tot, boturile căscate, cu resturile colților mărunți, încleștați, labele negre, lichefiate, grămezi de intestine de

un roz palid, neintrate încă în putrefacție. Poate că loviserăm și noi, în viteza de mai devreme, vreuna, unele păreau atât de slabe, aproape imponderabile, probabil animale tinere sau pui, ieșite din vizuinile subterane și zăpăcite de lumina farurilor, izbite în plin. Când m-am întors, ochiul orb al soarelui se cufundase și mai tare în pânzele suprapuse ale norilor cenușii, părea peisajul lipsit de speranță al unei planete îndepărtate.

Am mers prin C. ca printr-un loc străin, făcând drumul invers decât în mod obișnuit, de la gară spre casă. Totul părea micșorat, împuținat, locul din vremea când totul era mai mare, și oamenii, și casele, rămăsese acolo, într-un trecut prin care aveam senzația că se mișcă doar ea, în timp ce eu rămâneam aici, de cealaltă parte a lucrurilor, la suprafața lor. Din casa Ologului nu mai erau în picioare decât pereții, arăta ca un schelet cenușiu de pasăre prăbușit în mijlocul drumului. Când am trecut pe lângă ea, un stol de corbi și-au luat zborul, lovind cu putere aerul, ne-au însoțit cu croncănitul lor până acasă, s-au așezat pe garduri, pe marginea șanțului. Am văzut că lumina era alta, aerul se schimbase exact ca atunci, în ultima noastră vacanță împreună la C.

Când plecaserăm din București, începuse să ningă, vântul răscolea deja zăpada așezată pe pervaz, o aduna în forme ciudate. Privite de la nivelul pervazului, alcătuiău un peisaj montan, cu creste înalte, curbe și văi abrupte. Ningeă dinspre vest, un fel de rafale în spirală conduceau zăpada mai departe, spre bulevardul care se deschidea cu blocul nostru. La șase, când

ne-am trezit, era liniștea aia a primelor ninsori, orașul părea mai mic, scufundat în el însuși, ca și cum n-ar fi fost decât propria reflexie într-o oglindă care-l făcea să pară mai îndepărtat, îi modifica volumele. Acum blocurile cenușii de vizavi nu mai păreau triste și inutile, ca în zilele de primăvară-vară, când strălucirea din jur nu făcea decât să le sporească urâtenia. Arătau ca niște uriașe vase de croazieră, gata să pornească în josul bulevardului, cu pescărușii planând deasupra lor, lăsându-se în bătaia vântului. M-am întrebat mereu dacă pescărușii ăștia de oraș aveau nostalgia mării pe care poate n-o văzuseră niciodată. Nostalgia lucrurilor pe care nu le-ai văzut niciodată, nu le-ai trăit.

Dar, când am ajuns la C., soarele strălucea și așa a fost toată săptămâna, o vreme nefiresc de caldă, cu rare momente când cerul se întuneca.

Într-o dimineață *el* se trezise și își bea cafeaua în fața ferestrei. Era o lumină de vară, dacă n-ar fi fost aburul de pe geamuri și vegetația vestejită, ai fi zis că e în mijlocul lui iulie. Lumina nu cădea însă de sus, ci părea să se întindă pe orizontală, învăluind tulpinile subțiri ale trestiiilor de pe râpă, era un joc al transparențelor elaborat și fascinant. Atunci o văzuse. Cu aripile întinse, acoperise tot cerul și soarele dispăruse pentru o clipă dintre firele de trestie, lăsând în urmă doar foșnetul uscat. Mișca aerul din jurul ei, în valuri largi, luminoase, un aer solid, aproape înghețat, de decembrie. Părea uriașă, o pasăre gigantică de la începuturile timpului, rătăcită în liniștea după-amiezii de Crăciun. Aerul fâșâia, se deschidea ca o cortină în jurul ei, revenind la poziția dinainte. Dar nimic nu